

Hoofdstuk

3

Bijlage

BIJLAGE 1

Plan van aanpak Flora en Fauna Vrijwilligerswerkzaamheden Hooge Nesse Veerplaat

1 Algemene werkbeschrijving

Plan van aanpak hoort bij het vrijwilligerswerk dat uitgevoerd wordt door de vrijwilligersgroep van Stichting Hooge Nesse / Veerplaat, georganiseerd door de SN&L-ZW (Stichting Natuur & Landschap—Zwijndrechtse Waard) Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard. Gedurende het jaar voeren zij geregeld op het seizoen afgestemde natuuronderhoudswerkzaamheden uit in de gebieden Hooge Nesse / Veerplaat van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde.

Contactpersoon:

Geert Jan Rozendaal (dagelijks beheerder) Staatsbosbeheer

Hans Bakker Stichting Hooge Nesse/ Veerplaat en vrijwilligersgroep LZW

Ron Stevense Vrijwilligersgroep NOZW

2 Risico Analyse

Project informatie

§ Werklocatie

Natuur en Recreatieschap IJsselmonde deelgebieden Hooge Nesse / Veerplaat

§ Werkzaamheden

- o In 2018 organiseert de Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard het gehele jaar natuurwerkdagen, die afgestemd zijn op het seizoen voor leden van de werkgroep. Al deze werkzaamheden worden met terreinbeheer van te voren doorgesproken, voor wat er nodig en wenselijk is. Hierbij wordt er steeds goed gekeken naar de aanwezige soorten, door middel van inventarisaties van de werkgroep.
- o In de winterperiode zal het werk voornamelijk bestaan uit snoei- en kapwerkzaamheden. Hierbij moet gedacht worden aan het verwijderen van opschot uit de rietvegetatie, het uitdunnen van bosschages, afzetten van bramenstruiken of het afzetten van struiken zodat deze verjongen, etc.
- o In de zomerperiode zal het werk voornamelijk bestaan uit het maaien van kruidenvegetatie, het maaien van sinuspaden, het maaien van droge riet- / ruigtevegetaties, het in toom houden van plaagsoorten als Japanse Duizendknoop en Reuzenberenklauw, het vrijhouden van paden van overhangende takken en bramenstruiken, het kleinschalig opknappen van graspaden, etc.
- o In een periode met flinke vorst en stevig ijs kan besloten worden tot het organiseren van enkele extra dagen. Op deze dagen zal er riet, maximaal 1/3, gemaaid worden, met als doel het riet te verjongen, zodat er variatie ontstaat in de rietvegetatie. Onder meer om het gebied aantrekkelijk te houden voor de kiekendief die hier zit te broeden en de voorkeur geeft aan jong riet boven verouderde rietvegetatie.

§ Planning

- In de winter is er een cyclus met werkdagen van om de woensdag en om de zaterdag
- In de zomer zal de frequentie iets lager liggen, om de twee weken ongeveer.

De frequenties zijn indicatief en zullen ook afgestemd worden op de momenten dat er werk is en wanneer het werk uitgevoerd kan / mag worden (denk hierbij aan flora en fauna en terreingesteldheid).

▪ Soortinformatie

- Uit de nationale database flora en fauna komen geen meldingen naar voren die in het kader van deze werkzaamheden bijzondere aanvullende maatregelen vereisen ter bescherming nodig.
- Uit kennis van de Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard komen nog meer soorten naar voren en dit is ook de belangrijkste bron van soorten in dit gebied. Er wordt ook melding gemaakt van reeën. Belangrijke document hiervoor is 'Rapportage Hooge Nesse, feiten / cijfers / ideeën april 2015 door Ron Stevense.
- Het werk dat uitgevoerd gaat worden is bestendig beheer en heeft juist voordeel voor de aanwezige flora en fauna en gebeurt dan ook ten bate van het in stand houden van een geschikte leefomgeving voor de aanwezige soorten en richt zich ook specifiek op bijzondere soorten zoals de kiekendief.
- Bij een verkennend veldonderzoek zijn behalve diverse soorten vogels geen bijzonderheden waargenomen

De volgende soorten komen voor: NVT

Werkzaamheden	Soorten	Beschermde status	VRVP/gebruik	Risico	Aanpak
Winterwerk	Algehele zorgplicht voor alle soorten				
Zomerwerk	Algehele zorgplicht voor alle soorten Extra aandacht voorbroeden de vogels en dat deze niet verstoord worden				

Uitwerken risicoanalyse

▪ Zijn er alternatieven qua uitvoering?

Nee, het is juist bestendig beheer dat op het seizoen is afgestemd.

▪ Conclusie: is het werk uitvoerbaar?

- Ja, de verstoring kan voor de dieren tot een minimum beperkt worden.
- Werkzaamheden worden afgestemd op het seizoen en de aanwezige flora en fauna. De Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard monitort dit het jaarrond door en koppelt dit terug aan terreinbeheer.
- Door voor de werkzaamheden de werklocatie rond te lopen en te controleren of er bijzonderheden zijn qua flora en fauna, wordt de voorkomende fauna de gelegenheid gegeven om op tijd te vluchten en wordt er gekeken of er toch niet ergens een VRVP aanwezig is.

3 Risico Management

Deskundig handelen

- Inzet gecertificeerd personeel
  - Het plan van aanpak is opgesteld door Ruud Kroese (gecertificeerd niveau 3)
  - De organisator / coördinator van de vrijwilligersactie zal er voor zorg dragen dat dit PvA en de gedragscode op de dag zelf nageleefd wordt en ter plaatsen aanwezig is.
- Wanneer een werkinstructie ?:
  - De organisator / coördinator van de vrijwilligersactie, Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard, zal voor aanvang van het werk de vrijwilligers instrueren over het PvA en gedragscode. Dit houdt o.a. in dat hij aangeeft dat mensen moeten melden als ze een nest of VRVP vinden, zodat deze gemarkeerd wordt en er niet rondom deze locatie gewerkt wordt en dat er in een werkgang te werk wordt gegaan en pauzes alleen op paden gehouden worden.

Zorgvuldig handelen

- Algemeen zorgvuldig handelen:
  - Controle informatie in het veld
    - De organisator / coördinator van de vrijwilligersactie Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard zal de dagen zelf nog een ronde maken om te kijken of er geen bewoonde nesten zijn en off andere bijzondere flora en fauna aanwezig is.
  - Werkrichting/werktechniek/fasering
    - Winterwerk
      - Alle werkzaamheden worden zo veel mogelijk in een werkgang gedaan om de verstoring tot een minimum te beperken.
    - Zomerwerk
      - Alle werkzaamheden worden zo veel mogelijk in een werkgang gedaan om de verstoring tot een minimum te beperken.
      - Dit gebeurt in één werkrichting, zo gekozen dat het voor de eventuele fauna mogelijk is een veilige vluchtroute te vinden. Dus niet in de richting van het water. Er wordt maximaal 1/3 van een riet oppervlakte gemaaid per jaar. Het maaien en ruimen van riet wordt zo veel mogelijk op zelfde dag gedaan, zodat de verstoring tot een minimum beperkt wordt.
  - Geluid
    - Machines worden niet gestart in de buurt van VRVP en zo min mogelijk stationair te laten draaien tussen de werkzaamheden door.
    - Pauzes worden niet gehouden pal naast eventuele nesten of schuilplaatsen van fauna en worden gehouden aan de rand van het gebied.
  - Bodemverdichting
    - Er wordt zoveel mogelijk te voet gewerkt, waardoor bodemverdichting nihil zal zijn. Eventuele tractoren worden alleen ingezet op de paden. Maaimachines worden afgestemd op de terrein omstandigheden.

- Aanwezigheid
  - Indien er bewoonde nesten, VRVP of bijzondere flora en fauna blijken te zijn, dient deze afgezet te worden met afzetlint en wordt er in een straal van 5 m niet gewerkt bij deze locatie.
- Gebruik meststoffen/bestrijdingsmiddelen
  - Worden niet gebruikt
- Specifiek zorgvuldig handelen:
  - Aanbrengen markeringen: tijdelijke beschermingszones
    - Vooraf loopt de organisatie van de vrijwilligersactie een ronde en markeert eventuele nesten, VPRP of schuilplaats van fauna met afzetlint. Als de vrijwilligers tijdens het werk toch nog een nest of schuilplaats van fauna vinden, worden deze alsnog gemarkeerd. Deze markeringen worden wel weer na afloop van het werk verwijderd.

Verzamelen en uitwisselen gegevens

- Als er nog bijzondere soorten worden waargenomen tijdens het werk zullen zij deze op kaart genoteerd en opnemen in de database

Waarnemingen worden gemeld met:

- Soort
- Locatie
- Datum

Communicatie

- Taakverdeling: wie communiceert over wat aan wie
  - De Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard verzorgt, namens de Stichting Hooge Nesse, de communicatie met de vrijwilligers. Ron Stevense van de Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard dient als contactpersoon; Boswachter beheer van Staatsbosbeheer
- Overlegmomenten
  - Eventueel telefonisch n.a.v. ronde vooraf aan werkzaamheden, bij aantreffen bijzonderheden rondom flora en fauna.
- Evaluatie
  - Regelmatig wordt er overleg ingepland tussen SBB en SHNV/NOZW

Logboeken met gedane werkzaamheden worden periodiek opgestuurd per mail naar SBB

Lijst van te keuren toestellen en objecten

Bijlage groeiboek

Lijst van te keuren toestellen en objecten

Toestel/Object	SBB	SHN/V	Opmerkingen
DUBBELE SHIFTER 	SBB		Veerplaat
KLIM-SHIFTER 	SBB		Veerplaat
KLAVERTJE 4 	SBB		Veerplaat
ZWEMBAD	SBB		Veerplaat
TOILETTEN	SBB		Veerplaat
BEWEEG TUIN		SHN/V	Veerplaat Alle objecten
BEACHVELD		SHN/V	Veerplaat
DISKGOF		SHN/V	Veerplaat
TRIMBAAN (OBJECTEN)		SHN/V	Veerplaat
2 KLIMBOMEN 	SBB		Hooge Nesse
BOOMHUT MET GLIJSTANG 	SBB		Hooge Nesse
BALANSPARCOURS 	SBB		Hooge Nesse
4 BETON BUIZEN 	SBB		Hooge Nesse
3 WILGEN TEENEN TUNNELS	SBB		Hooge Nesse
PICKNICKSET BIJ KABELBAAN 	SBB		Hooge Nesse

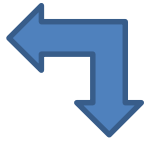
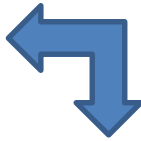
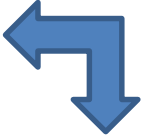
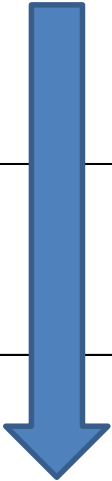
KLIMBOOM (BIJ VOORSTE PICKNICKSET) 	SBB		Hooge Nesse
PICKNICK SET (MIDDEN OP TEREIN) 	SBB		Hooge Nesse
ROBINIA KABELBAAN 	SBB		Hooge Nesse
BALANSPARCOURS 	SBB		Hooge Nesse
KLIMPAAL 	SBB		Hooge Nesse
PICKNICK SET (ACHTER OP TEREIN) 	SBB		Hooge Nesse
UITKIJKPLATEAU	SBB		Hooge Nesse
VLEERMUIZEN/OEVER		SHN/V	Hooge Nesse

Organogram

Organogram

Werkgroep Natuur Onderhoudt Zwijndrechtse Waard

M.b.t. Hooge Nesse / Veerplaat

Coördinator Hooge nesse / veerplaat Ron Stevense			Medewerkers van:
	Plaatsvervangend Coördinator Evert Stege		
		Hoofd gereedschappen Green house Jaap Sluiter	Henny Daalmeijer
		Koffie en versnaperingen Mariet de Vries	
		Bijhouden side Groene motor Sjaak Dubbeldam	
Voorzitter stichting “Hooge Nesse/Veerplaat” Hans Bakker			

Werk frequentie

- ◆ Op woensdag en zaterdag om de 10 dagen van 9.00—12.30 uur
- ◆ Elke andere woensdag op afspraak en/of overleg
- ◆ Ook op andere dagen worden werkzaamheden verricht door individuele personen (o.a. onderhoud werkplaats en reparatie gereedschap)

Nieuws wordt verspreid d.m.v. een nieuwsbrief.

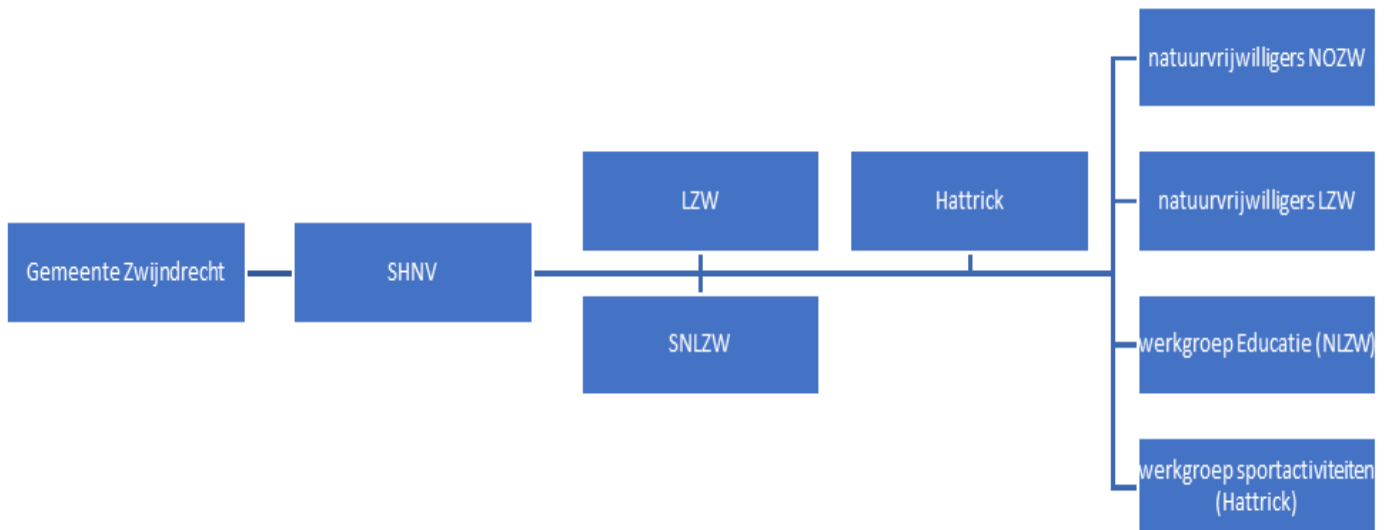
Kwaliteitsimpuls

Vrijwilligersgroep LZW (Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt)

De vrijwilligers van LZW zijn van maandag tot en met donderdag van 09:00 tot 14:00 uur aanwezig in het gebied en voeren onder begeleiding voornamelijk het onderhoud uit aan de zogenaamde pluselementen welke zijn aangelegd in het kader van de KWALITEITSIMPULS. Zij maken dagelijks een schouwronde waarbij bijzonderheden worden gerapporteerd aan de SHNV en waarbij meteen alle zwerfvuil wordt verzameld en afgevoerd.

Zij rapporteren hun aanwezigheid en gedane werkzaamheden in een logboek welk periodiek wordt overlegd aan SBB.

De vrijwilligers LZW worden op aanvraag van de SHNV geworven door stichting LZW voor het uitvoeren van beheerswerkzaamheden aan de pluselementen en het betreft mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt welke sociaal/maatschappelijk worden begeleid en opgeleid door LZW, met als ultieme doel uitstroom naar regulier werk. Dit is een win-win situatie voor alle betrokkenen. LZW heeft een locatie waar zij in de praktijk de vrijwilligers kunnen scholen en SHNV heeft voldoende vrijwilligers om aan de verlichting van onderhoud van pluselementen te kunnen voldoen.

Folder werkgroep Hooge Nesse Veerplaat

Adresgegevens:

Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard
 Bezoek- en informatiecentrum 't Vleedout
 Besoedings- Develpad 169, 3335 AP Zwijndrecht Nederland
 Postadres: Postbus 3206 3330 CE Zwijndrecht

Website: <http://www.natuur-zw.nl/Wordpress>

Boek over natuuronderhoud:

<http://www.natuur-zw.nl/Wordpress/2016/06/13/groeiboek-in-3-delen/>

Werk in de natuur

'Werkgroep Natuur Onderhoud Zwijndrechtse Waard' is onderdeel van de 'Flora en Fauna Werkgroep Zwijndrechtse Waard' van de Stichting Natuur & Landschap—Zwijndrechtse Waard. Deze stichting heeft als doel in de Zwijndrechtse Waard natuur, milieu en duurzaamheid bij elkaar te brengen. Wij willen het groen van de Zwijndrechtse Waard beschermen.

Wil jij ook in de natuur aan de slag en van deze natuur genieten, kom dan eens kijken bij de werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard. Bij deze werkgroep staat beheer en behoud van de flora en fauna voorop.

Natuurkennis is niet altijd nodig. Deze werkgroep heeft personen die aanwijzingen en uitleg kunnen geven waarom en hoe een bepaald beheer uitgevoerd moet worden. We willen u laten ervaren hoe mooi het is om in de natuur te werken. En er van te genieten.

Wat hebben we:

Wij zijn in het bezit een volledig ingerichte werkplaats met een o.a. tractor, maaibalk en veel ander gereedschap.

We zijn trotse bezitter van een goed en kwalitatief hoogwaardig gereedschap en zullen dit naar behoefte en mogelijkheden blijven aanschaffen. Werkplezier door goed gereedschap is voor ons belangrijk

Tijdens de werkzaamheden bent u verzekerd bij de vrijwilligersverzekering van de Gemeente Zwijndrecht. Veiligheid gaat boven alles; daarom is voor het gebruik van bepaalde gereedschappen een certificaat vereist.

Wij geven de mogelijkheid om die te behalen! Dit in overleg met u.

Flora en fauna Werkgroep Zwijndrechtse Waard

Behalve de 'Werkgroep Natuur Onderhoud Zwijndrechtse Waard' is er de 'Vogelwerkgroep Zwijndrechtse Waard'. Wij ambiëren meer werkgroepen op te richten, bijv. een 'Vlinderwerkgroep'. Verdere wensen zijn een planten-, zoogdieren- enz. WG. Al deze groepen hebben raakvlakken met elkaar

Welk terrein beheren wij:

Wij zijn actief in de Zwijndrechtse Waard o.a.:

- Hooge Nesse / Veerplaat
- Waalpad - Heerjensdam
- Munniken Devel

Het is onze ambitie om meer beheer uit te voeren in andere terreinen.

Met de gemeente Zwijndrecht willen we tot een beheer komen, waarbij natuur zoveel mogelijk op zijn beloop wordt gelaten, met draagvlak onder de bewoners.

Sfeer

Een goede groepsgeest is het motto van onze werkgroep. Er is altijd koffie en dikwijls zijn er andere versnaperingen aanwezig. Ook hebben wij een vrijwillersdag en zorgen we voor een gezellig samenzijn buiten de werkdag.

De huidige groep is een gezellige, homogene groep die goed met elkaar samenwerkt. Eenheid is een voorwaarde voor veiligheid

Wat doen we:

We hakken bomen om, maaien gras, riet - op een flora- en faunavriendelijke manier.

We bestrijden invasieve planten die de inheemse flora bedreigen.

Het mooie is dat we in een natuurgebied datgene kunnen doen wat van belang is voor optimale flora- en faunaomstandigheden.

Reeds nu zien wij resultaat van ons werk. Door het openhouden van grote rietvlaktes zijn de vogels die daarbij horen, aan het broeden en in groten getale aanwezig. Dit merken wij aan de dagvlinder stand. Zonder beheer zou dit gebied dichtgroeien tot een monotoon wilgen bos.

Meer weten? Stuur ons een mail en wij zullen u z.s.m. benaderen .

Mail uw naam, telefoonnummer en eventuele vragen of wensen naar:

rstevens@chello.nl of kijk op onze website.

Coördinator

Flora en fauna Werkgroep Zwijndrechtse Waard.

Wij werken samen met:

Wij geven de mogelijkheid tot:

Het halen van certificaten voor vele soorten werkzaamheden, o.a. motorzagen, bosmaaier, zels maaien en cursussen met een ecologische inhoud.

Ook zonder certificaat zijn er voldoende werkzaamheden te doen, die geen bepaalde kennis vereisen.

Voor wie zijn deze werkzaamheden geschikt?

In principe kan iedereen dit werk doen man of vrouw, het maakt niet uit.

De werkzaamheden en mogelijkheden worden door u bepaald. Wij hebben zowel fysiek lichte werkzaamheden als zware werkzaamheden te verrichten.

Er zijn altijd werkzaamheden, karweiën die u op het lijf geschreven zijn.

Twijfelt u nog? Kom gerust eens kijken. Op de website staan de werkdagen of onze mailberichten. Dan vindt u actuele informatie over waar we aan het werk zijn.

Welkom!

Geraadpleegde bronnen

Waarneming.nl
Vlinderstichting met dank aan Anthonie Stip
Vogelbescherming Nederland
Oeverzwaluwen Gerard van de Graaf Vogelwerkgroep Zwijndrechtse Waard
Natuurvereniging Eiland IJsselmonde Planten Werkgroep
Planten werkgroep van Natuur Vereniging IJsselmonde
Kaarten Google
Werkgroep Europese Orchideeën
NRIJ kinderspeelplaatsen web site
Natuur aan huis, Hans Peters. KNNV en Vogelbescherming Nederland
Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard
Landschap Overijssel
Staatsbosbeheer (voorheen NRIJ)
Ark
Handboek agrarisch natuurbeheer
Centrum voor Landbouw en Milieu, De Landbouw Voorlichting en Landschapsbeheer Nederland
Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek Handboek voor beheerders

COLOFON

Auteur:

Ron Stevense,
lid Algemeen Bestuur “Stichting Natuur & Landschap - Zwijndrechtse Waard”
Coördinator “Werkgroep Flora en Fauna” bestaande uit:
“Vogelwerkgroep Zwijndrechtse Waard”
“Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard ”
(natuur) fotograaf
Natuurpresentaties

Foto's

Hoofdstuk 1:

2016 © RES Foto (Ron Stevense) blz. 5, 6, 18, 24, 28, 33, 35, 36, 37, 40, 41, 43
Vlinderstichting Blz. 9, 10 en 15
Henny Daalmeijer Blz. 42

Hoofdstuk 2:

2018 © RES Foto (Ron Stevense) blz. 1, 5, 10, 11, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 26,
28,34, 35 en 36
Hans bakker Blz. 16 en 25

Hoofdstuk 3:

2016 © RES Foto (Ron Stevense) blz. 1,8 en 9

Plattegronden/ Kaarten NRIJ. Arcadis, Google Earth ,

Met dank aan; Hans Bakker, Evert Stege en Jacques Rozendaal
En de gemeente Zwijndrecht

Druk: 2 de definitieve uitgave september 2018

Eerdere uitgaven:

- **2015 Cd de Hooge Nesse/Veerplaat**
- **2015 Hooge Nesse Polder, feiten, cijfers en ideeën**
- **2016 Groeiboek uitgave 1**

Begrippen lijst

Algemeen regulier onderhoud	
Algemeen beheer	
beachveld	zandveld met zitelement en opslagruimte op de Veerplaat
De Sprong	School voor speciaal onderwijs
Disk Golf	18 holes Disk Golf baan op de Veerplaat
educatief landschap	Opvoedend ,vormend
Green House	Opbergruimte
Groot onderhoud	
SB	Staatsbosbeheer
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
KLIC melding	Klic-melding bij het kadaster voor kabel- en leidinginformatie
Kwaliteitsimpuls	provinciale subsidie voor gebiedsinrichting
meerjarenbegroting	begroting van NRIJ over meerdere jaren
NAW gegevens	naam, adres en woonplaats gegevens
NOK	nadere overeenkomst
NOZW	Natuur Onderhoud Zwijndrechtse Waard
NRIJ	Natuur en Recreatieschap IJsselmonde
OID	of iets dergelijks
PVA	Plan van aanpak
recreatief landschap	landschap ingericht voor recreatie
SHNV	Stichting Hooge Nesse/Veerplaat
Sinusmaaien	structuur maaien in landschap
SN&L-ZW	Stichting Natuur & Landschap - Zwijndrechtse Waard
sociaal ondernemerschap	ondernemerschap met oog voor het maatschappelijk belang
Sportplatform Zwijndrecht	Platform Sport en Bewegen Zwijndrecht
TBM	Terrein beheers model
VWZW	Vogel Werkgroep Zwijndrechtse Waard
WNOZ	Natuur onderhoudt Zwijndrechtse Waard
LZW	Leerwerkbedrijf Zwijndrecht Werkt
GDG	Groen doet goed
BihG	Bewegen in het groen
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
SUS ateliers	ateliers van de Hogeschool Rotterdam, afdeling Bouwkunde, waar extreem duurzame projecten worden ontwikkeld, uitgewerkt, gebouwd en onderzocht
NME-gebouw	Natuur en Milieu Educatie gebouw
ESH	Europees Sociaal Handvest
ESF	Europees Sociaal Fonds
WSHD	Waterschap Hollandse Delta
MF-gebouw	Multifunctioneel gebouw

Inhoud

	onderwerpen	Hoofdstuk	Pagina nrs
GROEIBOEK HOOGHE NESSE/VEERPLAAT			
	Voorwoord		4
	Hallo Lezer-inleiding		5
Bijlage natuuronderhoud			
	Organisaties	1	7
	De vrijwilliger	1	8
	Natuuronderhoud	1	9
	Ruigte en grasbeheer	1	9
	Sinus maaien	1	9
	Vlinders en maaien	1	13
	Schematische voorstelling van gradiëntrijke overgangen door een gevarieerd maai- en kapbeheer	1	17
	Jaarrond begrenzen en zijn effecten	1	18
	Graasbeheer	1	19
	Vogelbosjes maken	1	20
	Knotbomen	1	22
	Bomen snoeien en kappen	1	23
	Ruigte beheer	1	24
	Locaties muizenruiters en takkenrillen	1	25
	Kaart met natuur locaties	1	26
	Takken rillen	1	27
	Poel(en)	1	28
	Struweel	1	29
	Maaien van slootkanten	1	30
	Grote brandnetel	1	31
	Japans knoopkruid bestrijden	1	32
	Bestrijding Reuzenberenklauw	1	33
	Verontrusting van de ondergrond	1	34
	Maaien met de bosmaaier	1	35
	Gebruik van de kettingzaag	1	35
	Tractor	1	36
	Mesenbalk	1	36
	Heggenschaar	1	36

Klepelaar	1	37
Aggregaat en toebehoren	1	37
kleding	1	37
Brandstof	1	37
Inventariseren	1	37
Seizoen gebonden werkzaamheden	1	38

Veerplaat

Onderhoud i.v.m. disk golf en paadje bloemenveld	1	39
--	---	----

Vlinders

Inleiding-soorten	1	40
Vlinders en waardplanten	1	41

Bouwwerken

Vogelkasten	1	42
Snoeien in het broedseizoen	1	43
Zoogdieren	1	44
Muizenruiter	1	45
Broeihopen	1	46
Maken van een muizenruiter	1	47
Verstop en overwinteringsplekken voor zoogdieren	1	48
Maken van een bijenhotel	1	49

Onderhoud

Organisatie	2	2
Beheer (kaart)	2	3-4
Orchideeën Veerplaat	2	5

Werkverdeling per organisatie

Algemene onderhoud werkzaamheden	2	6
Algemeen groen onderhoud	2	6
Insecten hotel	2	6
Wandel routes	2	6
speelbos	2	6
Speelpolder Hooge Nesse (kaart)	2	7
Wandel routes Hooge Nesse/Veerplaat	2	8
Maaicyclus Hooge Nesse	2	9
Onderhoud Oeverwaluwanwand en vleermuizen verblijf	2	10
Vleermuizenverblijf en -kasten	2	11

Algemeen groenonderhoud Veerplaat	2	12
Bootcamproute	2	12
Discgolf-course	2	13
Onderhoud discgolf baan	2	14
Beachveld	2	16
Beweegtuin	2	17
Prioriteiten lijst	2	18
Versperringen	2	19
Werkplaats Hooge Nesse en Veerplaat	2	20
Gereedschap en voertuigen keuringen	2	21
Vakverdeling Hooge Nesse/Veerplaat	2	22
Logboek	2	23
Ontheffingen voertuigen	2	23
Vandalisme en handhaving	2	23
Gebouw locatie tekening	2	24
Activiteiten Ideeën	2	25
Geocaching	2	26
Arcadis advies / Waterschap	2	27
Arcadis hoogtekaart	2	30
NRIJ regels omtrent veiligheid	2	31
Contact personen en organisaties		
Aanspreekpersonen	2	32
Stichting Hooge Nesse/Veerplaat	2	32
Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard	2	33
Flora en Fauna Werkgroep	2	33
Vogel I werkgroep Zwijndrechtse Waard	2	33
Natuur en recreatie schap IJsselmonde	2	34
Zwijndrecht Werkt	2	35
Werkgroep Natuur Onderhoud Zwijndrechtse Waard	2	36
Bijlage		
Plan van aanpak Flora en Fauna Vrijwilligers werkzaamheden Hooge Nesse Veerplaat	3	2
Lijst van te keuren objecten en toestellen	3	6
Organogram Werkgroep Natuuronderhoud Zwijndrechtse Waard	3	8
Kwaliteitsimpuls	3	9
Folder Werkgroep Hooge Nesse / Veerplaat	3	10
Geraadpleegde bronnen	3	11
Colofon	3	12
Begrippenlijst	3	13